

eenkomstig hun maatschappelijke positie te leven". „Hechte aaneensluiting en strenge handhaving van vereenigingsbesluiten zijn dan slechts dikwijls de eenige middelen, welke niet alleen den levensstandaard der intellectueele arbeiders, *maar ook het aanzien en de hoogheid van het beroep* kunnen handhaven".

Als elders te ver is gegaan in het georganiseerd optreden, wordt dit daaraan toegeschreven, dat men te laat met de organisatie is begonnen, waardoor reeds verloren terrein moest worden heroverd.

In een helder overzicht (zelfs voor de jongere artsen, die de geschiedenis niet hebben meêgemaakt, niet zonder leering) wordt dan uiteengezet, hoe in ons land de „vakvereeniging" is ontstaan, en wat tot nu toe op het gebied der organisatie is bereikt. De beteekenis der vrije artsenkeus wordt duidelijk uiteengezet: „Iemand moge op grond van het lidmaatschap van een vereeniging op een bepaalden kruidenier voor zijn kruidenierswaren aangewezen zijn, *een gelijken band iemand op te leggen, waar het zijn gezondheid betreft, bevat iets immoreels*". De strijd van de afdeeling Amsterdam met de „Foresters" wordt dan uitvoerig besproken. „Een oplossing" (van dien strijd) is, „wanneer de A. O. F. zijn standpunt niet wijzigt, niet te voorzien. De georganiseerde medici houden nu en in de toekomst streng vast aan het beginsel, dat groepen van personen, door eenig belang, *buiten de geneeskundige behandeling staande*, aan elkaar gebonden, niet door bestuurders mogen gedwongen worden, dezen arts *wel* of genen *niet* te nemen. De A. O. F. kan voorloopig nog hulp van medici vinden die clandestien het besluit hunner vereeniging overtreden of zich buiten iedere organisatie plaatsen. Zoolang er nog zoodanige medici zijn en de A. O. F. niet wil toegeven, zal de strijd voortduren".

Terecht verwacht de schrijver, dat de intellectueele arbeider zich in zijn strijd zoo lang mogelijk onthoude van handelingen, die voor de maatschappij schadelijk zijn. Maar met die Duitsche sociaaldemocraten, die aan de artsen het vereenigingsrecht op vakgebied willen verboden zien, kan hij het niet eens zijn. Krachtige organisatie is juist het beste voorbehoedmiddel tegen conflicten. Hij wenschte dan ook, dat onze organisatie van overheidswege erkenning vond in dien zin, dat aan onze plaatselijke besturen de bevoegdheden werden verleend van de raden van discipline der advocaten. Bij dezen hebben zij geen zin, omdat de organisatie ontbreekt; bij ons zouden zij, volgens den schrijver, de kroon op de organisatie zetten.

Met voldoening zal dit alles door velen onzer worden gelezen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HET VERBLIJF VAN DEN GENEESHEER AAN BOORD VAN
KOOPVAARDIJSCHEPEN.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van 29 Juni 1909, waarin collega
w. A. LOOZE klaagt over de doktershut op de „Frisia" en den wensch uit-

spreekt, dat er geen enkel arts te vinden zal zijn om onder zulke omstandigheden een reis mede te maken, opdat er spoedig voor een behoorlijk verblijf van den dokter gezorgd zal worden, heb ik gebruik gemaakt van de gelegenheid, welke gisteren aan het Amsterdamsche publiek werd geboden om genoemd stoomschip der Koninklijke Hollandsche Lloyd te bezichtigen en werd mij op mijn verzoek door een der officieren deze doktershut getoond.

En nu moet mij direkt de opmerking van het hart, dat hier blijkbaar een misverstand in het spel moet zijn. De langwerpige vierkante doktershut toch is gelegen in het compartiment *eerste* klasse, is even groot en even net gemeubileerd als de andere hutten eerste klasse — afgezien van de z.g. luxehutten — en bezit zelfs twee patrijspoorten, die ruime gelegenheid voor ventilatie aanbieden. Schuin tegenover deze hut bevindt zich, eveneens in het compartiment eerste klasse, een keurig net ingerichte apotheek.

Nu is er — en dit heeft wellicht aanleiding tot het misverstand gegeven — aan het einde van een korte gang, die in de doktershut uitloopt, een tweede kleinere deur, waardoor de dokter uit zijn hut direkt kan komen in het compartiment *derde* klasse en in de groote, ruime en uitstekend verlichte operatiekamer. Deze deur is, gelijk mij heden door een der directeuren van de Lloyd in een onderhoud werd medegedeeld, juist op grond van de ervaring aangebracht en voor het gemak van den dokter en met het oog op het spoedig verleenen van hulp bij plotselinge ongevallen onder de derde-klassepassagiers. Op grond van het door mij waargenomene kom ik dan ook tot een tegenovergestelde conclusie als collega LOOZE en meen ik een tocht als scheepsdokter met bovengenoemde boot gerust te kunnen aanbevelen. Der directie past een woord van hulde voor de doelmatige wijze, waarop aan boord van dit schip in de geneeskundige verzorging is voorzien. De inrichting van de doktershut, van de apotheek, van de operatiekamer, van de afzonderlijke afdeling voor besmettelijke zieken en van het hospitaal voor derde-klassepassagiers, legt van die doelmatige en praktische wijze de beste getuigenis af.

Amsterdam, 14 Juli 1909.

C. F. SCHREVE.

BRIEFWISSELING.

DE CIRCULAIRE OVER CALCIDEX.

Naar aanleiding van de ingezonden stukken van DE JAGER en VAN DER WIELEN in de beide vorige nummers zendt ons dr. H. C. FOLMER te Zwolle een artikel, dat wij, om zijn lengte, niet in zijn geheel kunnen opnemen.

Tegenover DE JAGER verklaart hij, aan de calcidex-circulaire part noch deel te hebben gehad en de circulaire eerst gelijktijdig met DE JAGER te hebben gelezen. Evenmin wist hij, dat de circulaire zou worden rondgezonden.

Tegenover VAN DER WIELEN herinnert hij er aan, dat zijn artikel „de tuberculose als stofwisselingsziekte” verscheen in het *Medisch Weekblad* van 3, 10 en 17 October 1908, en dat hij in het nummer van 14 November nogmaals de bereidingswijze nauwkeurig heeft aangegeven. Ook gaf hij aan tal van collega's schriftelijk de meest uitvoerige inlichtingen. Eerst in Februari, dus vijf maanden later, werd het middel door BROCADES en STHEEMAN geleverd,